

- NOGUERA MASSA, ANTONI: **Les marededéus romàniques de les terres gironines**. Barcelona, Artstudi edicions, 1977.
- NOLLA, J. M.^a: «Las ánforas romanas en Ampurias», a **Ampurias**, 36-37, 1974-75 [1977], pp. 147-197.
- PLA, JOSEP: **Prosperitat i rauxa de Catalunya**. Obra completa, vol. 32. Barcelona, Ed. Destino, 1977. Especialment el capítol «La Girona del meu temps i la d'avui. (En la inauguració de la Fontana d'Or)», pàgines 531-588.
- RIERA FIGUERAS, PILAR: «Un mètode per establir llin-dars mínims d'aparició d'una variable aplicat a les àrees d'ensenyament de la regió de Girona», a **Tècniques espacials aplicades a Catalunya**. Departament de Geografia de la Universitat Autònoma de Barcelona, 1975, pp. 70-86.
- RIPOLL PERELLO, EDUARD: **Josep Puig i Cadafalch i les excavacions d'Empúries**. Barcelona, Patronat de les excavacions i Museu d'Empúries de les Diputacions de Barcelona i Girona, 1977, 8 pp.
- RIU, MANUEL: **Excavaciones en el poblado medieval de Caulers. Municipio de Caldes de Malavella, provincia de Gerona por... con el estudio de los restos óseos por Josefina Roma**. Excavaciones arqueológicas en España, 88. M.E.C. Comisaría del Patrimonio Artístico, 1975.
- TRILLA ARRUFAT, J. i PALLI BUXO, L.: **Vulnerabilidad a la polución como temática hidrogeológica. Aplicación en una zona de los alrededores de Gerona**. Gerona, Càmera Oficial de Comerç e Indústria, 1977, 73 pp., 4 mapes.
- SANMARTI-GRECO, E.: «Nota acerca de una imitación de la sigillata detectada en Emporion», a **Ampurias**, 36-37, 1974-75 [1977], pp. 251-261.
- VILARDELL, JOAN: **La comarca de Banyoles i la divisió territorial de Catalunya**. Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles, 1977.
- XIV Congreso Nacional de Arqueología**. Vitoria 1975. Zaragoza, 1977. Els treballs de tema gironí són citats a la secció de ressenyes d'aquest mateix número.
- XX Assemblée Intercomarcal d'Estudiosos**. Sant Feliu de Guixols, 1976. Girona 1977.

LA INVESTIGACIÓ HISTÒRICA SOBRE LES COMARQUES GIRONINES A LA UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA.

Per **Joaquim Nadal i Farreras**

A principis d'octubre de 1969 començava tímidament l'aventura universitària a Girona. Cinc anys més tard, pel juny de 1974 sortia de la Universitat Autònoma de Barcelona la primera generació de llicenciats en Filosofia i Lletres procedent del primer cicle del Col·legi Universitari de Girona. A partir d'aquest moment l'empenta que han experimentat els estudis històrics sobre les comarques gironines fou ben evident. L'estreta correlació entre el número de tesines llegides sobre temes gironins i l'acabament de la llicenciatura per part d'aquells primers alumnes que el 1969 havien cregut en les possibilitats del C.U.G és ben evident. I és per aquest motiu que creiem que pot tenir cabuda en aquestes pàgines d'informació bibliogràfica la relació que ara publiquem. Malgrat que en molts casos es tracta

de treballs inèdits penso que és bo de donar-ne a conèixer la seva existència per tal de proporcionar a tots els investigadors el màxim d'informació sobre l'estat de la qüestió dels temes històrics que vulguin abordar; d'altra banda aquesta és precisament la funció que des del primer moment preteníem donar a la secció «Notes sobre la bibliografia de les comarques gironines».

La relació que publiquem es circumscriu a totes les tesis i tesines de tema gironí defensades a la Universitat Autònoma de Barcelona. Com és lògic caldria prosseguir aquesta tasca amb un buidatge similar de les tesis i tesines llegides a la Universitat Central de Barcelona.

Quan més amunt establim una relació molt directa entre l'existència del Col·legi Universitari de Girona i el número de treballs sobre les nostres comarques preteníem de constatar la real incidència del Col·legi Universitari sobre la realitat de les comarques gironines. En canvi de cap de les maneres no volíem donar a entendre que fins a la creació del Col·legi no hi hagués hagut un conjunt de treballs prou importants sobre les nostres terres. En realitat la creació del C.U.G. hauria representat més aviat la culminació d'una tradició d'estudiosos gironins que es remuntaria com a mínim a les darreries del segle XIX. Sense voler donar a entendre una continuïtat metodològica i d'orientacions he fet ja referència en d'altres llocs i voldria aquí sistematitzar-ho més a l'existència d'una escola històrica gironina que per la seva continuïtat i importància caldria situar a nivell de la història local entre les més destacades del conjunt de l'estat espanyol. Els moments definitoris més importants d'aquesta escola (o si voleu per a ésser més precisos, **escoles successives**) serien:

1. La generació de la **Revista de Gerona**: A redós de la «Revista» sorgiria un conjunt d'estudiosos de gran importància per a les nostres terres. En una molt complexa contradicció permanent entre un cert provincianisme i els lligams almenys d'alguns amb el moviment catalanista i la Renaixença literària un conjunt d'hommes desenterrarien amb encert temes i documents que fins aquell moment havien gaudit de molt poca atenció: el segle XVII amb els seus setges, la demografia, les epidèmies, les inundacions, els impressors, la bibliografia, els jueus... i tants d'altres temes importants del nostre passat. Són els Grahit, Botet, Girbal, Chía, Pascual i Prats, etc.

2. La generació dels **jocs florals**: Contra l'esclerotització de la «Revista» però amb una considerable òsmosi entre uns i altres durant tot el primer terç del segle XX nova sava s'afegeix als benemèrits iniciadors de la «Revista». La continuïtat dels historiadors resta assegurada: Francesc Montsalvatge, Josep Pella i Forgas, Joaquim Pla i Cargol, Carles Rahola...

amb totes les seves evidents diferències, i alguns d'ells a cavall entre la simple publicística i la història marquen però una nova fita en el procés important de redescobriments del nostre passat.

3. La generació de la Universitat Autònoma: El difícil moment que representa la Guerra Civil troba uns homes excepcionals que amb una formació recollida principalment en els anys de la Segona República mantindran la torxa de la historiografia gironina en els anys difícils on el perill de l'extermini era perfectament possible. Jaume Vicens Vives, Santiago Sobrequés Vidal i Joan Reglà Campistol asseguren la continuïtat dins de l'adversitat.

4. La generació dels **Anales**. Enllaçada amb l'anterior i amb molts punts de contacte des del 1949 i amb gran continuïtat al llarg de XXIII volums l'Institut d'Estudis Gironins ha acollit un conjunt d'estudiosos que en el conjunt de la historiografia local catalana figuren en un lloc capdavanter. Són Lluís Batlle i Prats, Jaume Marquès, Pelai Negre, Miquel Oliva, etc. Sense solució de continuïtat i col·laborant ja amb aquesta generació dels **Annals** surt finalment una nova generació.

5. La nova generació universitària: Des dels anys 60 la Universitat de Barcelona i des de 1972 la Universitat Autònoma de Barcelona començarien a donar amb més ritme que fins aleshores joves llicenciats en història, els fruits més recents dels quals són precisament aquestes tesines la llista de les quals publiquem avui. No seria just ara de destacar en aquesta generació uns noms i deixar-ne uns altres al tinter. Des de fa uns anys són els historiadors que nodreixen amb admirable continuïtat i dedicació la bibliografia gironina més recent.

6. Cal finalment, perquè no seria just ignorar-ho recordar que en el conjunt d'aquestes generacions el conreu de l'Arqueologia i la Prehistòria tingué un paper destacadíssim. També sense solució de continuïtat podríem ara apuntar els noms de Botet, Alsius, Pericot, Palol, Corómines, Oliva, Esteva, Canal, Martín, Pons, Soler, etc.

Poques comarques podrien presentar un panorama tan dens i complet. I el panorama encara s'ampliaria si tinguéssim en compte la projecció no gironina de molts dels nostres historiadors que han compartit la seva dedicació a temes gironins amb l'estudi d'altres temes diferents i en alguns casos més generals. El Col·legi Universitari de Girona és la culminació d'aquest procés. La seva continuïtat és la garantia de la continuïtat de l'Escola Històrica de Girona. La llista que avui publiquem vol ésser un desmentiment rotund a tots aquells que amb escepticisme dubten encara del sentit i paper del nostre Centre Universitari. La societat haurà de prendre consciència de la importància d'aquest fet i la societat té encara

la greu responsabilitat d'assegurar una sortida professional digna a totes aquestes joves generacions de llicenciats que s'han dedicat amb passió admirable a l'estudi de les nostres terres, i aquestes amb avara gasiveria amb prou feines els hi donen un mal lloc de treball per subsistir.

Algunes institucions han començat a prendre consciència d'aquesta problemàtica i han estimulat la investigació amb la creació de premis importants els quals han anat gairebé sistemàticament a parar a treballs d'origen universitari. Però cal que aquesta preocupació s'oficialitzi, es sistematitzi i es concreti. Cal que les corporacions locals abandonin com en el cas de l'Arqueologia ja ho ha fet la Diputació de Girona la seva total despreocupació per la Cultura i cal per tant que els Ajuntaments i tot tipus de corporacions tinguin cura excepcional, cosa que no passa, dels seus arxius i en que professionalitzin els serveis. Caldria en definitiva que com recomana la ponència d'arxius del Congrés de Cultura Catalana totes les poblacions de més de 10.000 habitants tinguessin preceptivament un arxiver titulat preferiblement llicenciat en Història i que tota mena de corporacions, empreses, particulars, etcètera, es preocupessin per a conservar el nostre patrimoni cultural i documental de tant gran transcendència encara que alguns no li hagin mai dedicat cap atenció.

I. TESIS DOCTORALS:

MOLI FRIGOLA, MONTSERRAT: **La desamortització en la província de Girona, 1835-1854.** Octubre 1975.

NOLLA BRUFAU, J. M.: **La ciudad romana de Gerunda.** Octubre 1977.

PALLACH CAROLA, JOSEP: **Los maestros públicos de Girona y los orígenes de la renovación pedagógica en Catalunya.** Setembre 1974.

SANMARTÍ GRECO, ENRIC: **La cerámica campaniense de Emporium y Rhode.** Juny 1973.

II. TESIS DE LLICENCIATURA:

ALBERCH FUGUERAS, RAMON: **El sistema fiscal napoleònic a Girona: 1809-1814.** Juny 1975.
III Premi Julián de Chia de l'Ajuntament de Girona.
En curs de publicació per l'Institut d'Estudis Gironins.

ARMENGOL CUSTAL, DOLORS: **La agricultura en el Alto Ampurdán a mediados del siglo XIX.** Juny 1977.

BOSCH DORCA, ENRIC LL.: **La contrarrevolució: su desarrollo en el NE. de Catalunya.** Juny 1974.

CALVERONS PAGES, LLUIS: **Estudio del Capbreu de Roses.** Juny 1975.

CANALES GILI, ESTEBAN: **Las Torres de Cartellà. Contribución al estudio de una propiedad señorial de la comarca de La Selva. Siglos XVIII-XIX.** Juny 1973.

CLARA RESPLANDIS, JOSEP: **Elecciones i partits polítics a Girona: 1868-1874.** Setembre 1976.